

A 1883/presidiet

Tekijä Vapaa Pohjola
Käsittelijä Puheenjohtajisto

Jäsen ehdotus pääministerien neuvonpitoryhmän ja kriisivalmiuskomitean perustamisesta**Ehdotus**

Vapaa Pohjola ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että perustetaan Pohjoismaiden pääministereiden neuvonpitoryhmä, jonka Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajamaan pääministeri kutsuu koolle välittömästi vakavan kriisin puhjettua tarkastelemaan ajankohtaista tilannetta ja sen perusteella arvioimaan Pohjoismaiden viranomaisten tiiviin yhteistyön edellytyksiä. Jos edellytykset todetaan, kriisivalmiuskomitea tarttuu ohjaksiin ja koordinoi ja ohjaa maiden välistä yhteistyötä. Jos edellytyksiä ei ole, pääministerien on vähintäänkin tiedotettava toisilleen niistä toimista, joiden arvioidaan vaikuttavan pohjoismaiseen naapurimaahan, sen väestöön tai yleisesti ottaen pohjoismaiseen yhteistyöhön – esimerkiksi maahantulorajoituksista.

että perustetaan pääministerien kanslioiden alaisuudessa toimiva pohjoismainen kriisivalmiuskomitea. Kaikille Pohjoismaille on tärkeää, että kriisivalmiuskomitean merkitystä ja keskeistä roolia tuetaan kytkemällä se suoraan maiden tärkeimpään ministeriöön. Samalla korostetaan myös sitä, etteivät pohjoismaiset asiat ole ”ulkopoliittisia tai eurooppalaisia”, vaan tärkeitä maiden kansallisten intressien kannalta. Kriisivalmiuskomitean tulee toimia Pohjoismaissa pääministereiden kansliapäälliköiden alaisuudessa.

että Pohjoismaiden yhteistyöministerien vastualueet siirretään pääministerien kanslioille, jolloin pohjoismaiset kysymykset saavat paljon enemmän poliittista ja hallinnollista painoarvoa kuin tähän mennessä.

Taustaa

Pandemia on heikentänyt Pohjoismaiden yhtenäisyyttä. Maat eivät ole millään tavalla koordinoineet poliittisia tai hallinnollisia toimia keskenään. Esimerkkinä voidaan mainita Tanskan ja Suomen rajojen äkilliset sulkemiset keväällä 2020 ja Ruotsin päätös Tanskan rajan sulkemisesta vähän ennen joulua 2020.

Maksamaan ovat joutuneet Pohjoismaiden rajatyöntekijät, joista yli 60 prosenttia on kärsinyt rajan sulkemisen seurauksista, esimerkiksi hallinnollisesta kaaoksesta, epäselvistä testaus säännöistä tai muista rajanylitykseen liittyvistä haitoista.

Rajan sulkemisten pitkän aikavälin vaikutukset eivät tätä kirjoitettaessa ole vielä päättyneet, joten niiden laajuutta on vaikea arvioida. Voidaan kuitenkin olettaa, että seuraukset Pohjolan yhteenkuuluvudelle ja integraatiolle ovat katastrofaaliset.

Siviilipuolustuksesta ja varautumisesta vastaavat Pohjoismaiden ministerit kokoon tuivat huhtikuussa 2009 Hagan linnaan tarkastelemaan mahdollisuuksia laajentaa pohjoismaista siviilipuolustus- ja varautumisyhteistyötä. Kokouksessa hyväksyttiin ensimmäinen Haga-julistus, ja seuraava neljä vuotta myöhemmin Ruotsin silloisen puheenjohtajakauden aikana.

Julistus sisältää yhteisen vision vahvasta ja rajattomasta Pohjolasta. Julistuksen tavoitteena on vähentää yhteiskunnan haavoittuvuutta sekä vahvistaa sen kykyä hoitaa vaikeita katastrofi- ja kriisitilanteita ja palauttaa yhteiskunnan toiminnot kriisitilanteen jälkeen.

Vuodenvaihteessa 2020–2021 Suomesta tuli pohjoismaisen puolustusyhteistyön Nordefcon puheenjohtaja. Työn painopistealueita ovat mm. pohjoismaisen yhteistyön vahvistaminen rauhan, kriisien ja konfliktien aikana sekä Nordefcon Visio 2025:n toteutumiseen tähtäävän työn jatkuminen.

Vapaan Pohjolan visio pääministereiden neuvonpitoryhmästä ja kriisivalmiuskomiteasta

Vapaa Pohjola haluaa jatkaa edellä mainittujen elinten perustamista pääministereiden yhdessä hyväksymän vision pohjalta, jonka mukaan Pohjolasta tulee maailman kestävin ja integroitunein alue vuoteen 2030 mennessä.

Vuosina 2015 ja 2020–2021 koettujen kriisien valossa tilanne on valitettavasti ollut täysin päinvastainen: pohjoismaisen koordinoinnin puute on pikemminkin johtanut Pohjolan disintegraatioon, ja jos vuoden 2030 tavoite halutaan edelleen saavuttaa, työ on käynnistettävä välittömästi.

Tukholmassa 19. toukokuuta 2021

Angelika Bengtsson (SD)

Aron Emilsson (SD)

Kaisa Juuso (ps.)

Liselott Blixt (DF)

Lulu Ranne (ps.)

Mette Hjermand Dencker (DF)

Riikka Purra (ps.)

Staffan Eklöf (SD)

Vilhelm Junnila (ps.)